

Zaznělo na 21. konferenci Psychiatrie pro praxi v listopadu 2024 v Olomouci

Můžeme léčit schizofrenii tak, aby byl spokojený lékař i pacient?

Zpracováno na základě přednášky prof. MUDr. Jiřího Masopusta, Ph.D.

Na 21. konferenci Psychiatrie pro praxi, která proběhla v Olomouci na konci listopadu 2024, měli účastníci možnost seznámit se s novou injekční formou aripiprazolu pro podávání 1x za 2 měsíce (Abilify Maintena 960 mg). Je indikována k udržovací léčbě schizofrenie u dospělých pacientů stabilizovaných pomocí podávaného aripiprazolu a oproti injekční formě podávané 1x za měsíc (Abilify Maintena 400 mg) přináší výhody nižší zátěže pro pacienty i zdravotníky. Snížení frekvence podávaných injekcí vítají zejména stabilizovaní pacienti, pro které cesta k lékaři pro podání injekce znamená časovou ztrátu v situaci, kdy již jsou opět zapojeni do pracovního procesu anebo mají rodinu, ale také např. častější připomínání nemoci. Injekční forma aripiprazolu obecně může oproti jeho perorálnímu podávání u některých pacientů zvyšovat adherenci k léčbě a injekční antipsychotika prokázala významné snížení rizika relapsu oproti perorálním přípravkům. Aripiprazol s podáváním injekcí 1x za 2 měsíce (AM 960) se aplikuje v dávce 960 mg. V porovnání s aripiprazolem podávaným v dávce 400 mg 1x za měsíc (AM 400) prokázal srovnatelnou plazmatickou hladinu účinné látky po dobu 2 měsíců po podání injekce a srovnatelnou klinickou účinnost hodnocenou pomocí škály pozitivních i negativních příznaků schizofrenie (PANSS), škály celkové závažnosti (CGI-S) i škály vnímání subjektivní pohody během léčby ze strany pacientů (SWN-S). Bezpečnostní profil a snášenlivost obou injekčních přípravků s aripiprazolem byla podobná. Výhodou AM 960 je také např. fakt, že při zpoždění dávky až o 6 týdnů ještě nedorazí k poklesu plazmatické koncentrace aripiprazolu pod hranici, kdy stoupá riziko relapsu. Efekt injekčního aripiprazolu a výhody převedení na přípravek s podáváním 1x za 2 měsíce dokládají i 4 prezentované kazuistiky pacientů se stabilizovanou schizofrenií.

Výhody injekčních antipsychotik

Je prokázáno, že dlouhodobě působící injekční antipsychotika významně snižují riziko relapsu a hospitalizace oproti perorálním antipsychotikům, odpovídají tomu i zkušenosti z klinické praxe (1). Z 2. generace antipsychotik je k dispozici několik preparátů v dlouhodobě působících injekcích – paliperidon v dávce 39–156 mg každé 4 týdny, paliperidon v dávce 273–819 mg každých 12 týdnů, olanzapin s dávkováním 150 mg nebo 300 mg každé 2 týdny, olanzapin 405 mg každé 4 týdny, aripiprazol 400 mg každé 4 týdny. Z hlediska počtu

pacientů, které je třeba léčit, aby se předešlo relapsu u 1 nemocného (NNT), jsou tato injekční antipsychotika srovnatelná, možná s výjimkou nízké dávky olanzapinu (2). Nově je k dispozici aripiprazol 960 mg každých 8 týdnů.

Injekční aripiprazol podávaný 1x za 2 měsíce – farmakokinetika, účinnost a bezpečnost

Aripiprazol lze tedy dnes předepsat ve formě tablet podávaných 1x denně, nebo v injekcích, které se aplikují 1x měsíčně nebo 1x za 2 měsíce (3–5). Tyto 3 možnosti podání ovlivňují, jak často

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: Psychiatr. praxi. 2025;26(1):48-54

Článek přijat redakcí: 21. 1. 2025

MUDr. Zuzana Zafarová

zafarova@seznam.cz